

Regionstaben

2019-04-29

Ert dnr Fi 2018/03212/K
Vårt ärendenr 2019/00265

Till Finansdepartementet

Svar på remiss lite mer lika, översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting

Regionstyrelsen har vid sitt sammanträde den 24 april 2019 § 160 behandlat svar på remiss lite mer lika, översyn av kostandsutjämningen för kommuner och landsting.

Regionstyrelsen beslutar

1. Att avge remissvar enligt nedan

Region Blekinge

På Regionstyrelsens vägnar:

Alexander Wendt
Regionstyrelsens ordförandePeter Lilja
Regiondirektör

Ekonomienheten
Jonas Nordsten
Christer Rosenquist

2019-03-22

Ärendenummer 2019/00265
Dokumentnummer 2019/00265-2

Till Regionstyrelsen

Svar Remiss Lite mer lika, översyn av kostnadsutjämningsen för kommuner och landsting

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

1. Att avge remissvar enligt nedan

Sammanfattning

Regeringen har tillsatt en utredning över dagens kostnadsutjämningsystem med namnet ”Lite mer lika”. Samtliga kommuner och regioner är remissinstanser och har möjligheten att lämna sina synpunkter. Region Blekinges svar ska vara Finansdepartementet tillhanda senast 17 maj 2019. Förändringen föreslås genomföras år 2020 vilket ställer krav på snabb beredning av regeringskansliet, Region Blekinges bedömning är att förslaget troligen inte kan vara genomfört förrän tidigast 2021.

Region Blekinge ställer sig positiv till syftet med kostnadsutjämningsystemet. Regionen håller med utredningen att det är viktigt att systemet är opåverkligt och systemet inte ska utjämna för skillnader i respektive landstings ambitionsnivå eller effektivitet. Region Blekinge samtycker också till de förenklingar som utredningen lyfter fram bland annat att minska grupperna i Hälso- och sjukvårdsmodellen från 852 olika grupper till endast 22 grupper. Region Blekinge instämmer med utredningen mot matrisens kompensation för merkostnader för personer som bor i flerfamiljshus. Region Blekinge tycker vidare att det borde vara en löpande uppföljning av utjämningsystemet och uppdatering av data i modellerna skulle vara bra, förslagsvis årligen. Region Blekinge är också positiva till den föreslagna förändringen av variabeln i kollektivtrafikmodellen.

Region Blekinge avstyrker att tillägg för löner ska ingå i hälso- och sjukvårdsmodellen.

Bakgrund

Kostnadsutjämningsens uppgift är att för varje kommun och landsting ange vad som utgör genomsnittlig kostnadsnivå givet de strukturella förhållandena och kompensera för de skillnader som identifierats. Den genomsnittliga kostnadsnivån givet de strukturella förhållandena benämns kommunens eller landstingets strukturkostnad, och ska kunna, SOU 2018:74 Översyn av kostnadsutjämningsen 95, finansieras av utjämningsbidrag och en skattesats som inte avviker alltför mycket från rikets genomsnittliga skatt. Två grundläggande principer för kostnadsutjämningsen är att den ska avse obligatoriska verksamheter och att det endast är strukturella orsaker till kostnadsskillnader som ska kompenseras.

Skillnader i nettokostnader som förklaras av skillnader i avgifter, ambitionsnivå eller effektivitet ska inte utjämnas. Därtill kommer principen att det bara är strukturella kostnadsskillnader av ekonomisk betydelse som ska utjämnas.

Region Blekinges remissvar och kommentarer avser endast den del som berör landstingen.

Föreslagna förändringar

Den tidigare modellen för kostnadsutjämning omfördelade sammantaget (2018) 2,2 miljarder kronor vilket i den nya föreslagna modellen ökar till 3,0 miljarder kronor.

Kostnadsutjämningsmodellen består av fyra delar; Hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, befolkningsförändringar samt löner. I den föreslagna modellen föreslås den del som gäller löner ingå i hälso- och sjukvårdsdelen.

Region Blekinges kommentarer

Region Blekinge ställer sig positiv till syftet med kostnadsutjämningsystemet som är att utjämna för skillnader i kostnadstryck mellan kommuner och landsting som beror på skillnader i demografi, gles bebyggelse och andra strukturella förhållanden. Systemet ska skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting att kunna tillhandahålla sina invånare service oberoende av skattekraft och opåverkbara strukturella kostnader.

Regionen håller med utredningen att det är viktigt att systemet är opåverkligt och systemet inte ska utjämna för skillnader i respektive landstings ambitionsnivå eller effektivitet. Det ska inte vara möjligt att påverka systemet av lokala beslut. Systemet ska präglas av beständighet över tid och baseras på aktuella och tillförlitliga datauppgifter.

En av intentionerna med utredning har varit att analysera om det finns möjligheter att förenkla kostnadsutjämnningen. Region Blekinge samtycker till de förenklingar som utredningen lyfter fram bland annat att minska grupperna i Hälso- och sjukvårdsmodellen från 852 olika grupper till endast 22 grupper.

Region Blekinge instämmer med utredningen mot matrisens kompensation för merkostnader för personer som bor i flerfamiljshus. Att bo i flerfamiljshus kan mycket väl vara en väl fungerande socioekonomisk indikator inom vissa län, men att jämföra det mellan alla län är troligen betydligt svårare och blir en osäker och orättvis variabel i utjämningsystemet.

Region Blekinge avstyrker att tillägg för löner ska ingå i hälso- och sjukvårdsmodellen. Regionen tycker heller inte att den ska vara kvar som i nuvarande system. Anledningen är att det inte går att avgöra hur stor del av löneskillnaderna som är strukturellt betingade och vad som är ambitionsrelaterat.

Region Blekinge vill framhålla vikten av att föreslagna förändringar i utredningen hanteras snarast av departementet, för att undvika ytterligare fördröjningseffekter i planeringsförutsättningarna.

Regionen tycker vidare att det borde vara en löpande uppföljning av utjämningsystemet och uppdatering av data i modellerna skulle vara bra, förslagsvis årligen.

Region Blekinge är positiva till den föreslagna förändringen av variabeln i kollektivtrafikmodellen som avser att kompensera för att behovet av kollektivtrafik ökar då tätorterna blir större.

Karlskrona enligt ovan

Peter Lilja
Regiondirektör

Monica Magnusson
Ekonomidirektör